

25337

† ІЛАРІОН

НАЙСВЯТІША

ДИТИНА ІСУС

ЛЕГЕНДИ

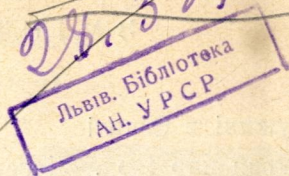

1943

ХОЛМ

Свята Данилова Гора

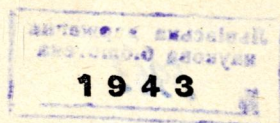
10
70
† ІЛАРІОН

НАЙСВЯТІША ДИТИНА ІСУС

ЛЕГЕНДИ

.....

Х О Л М

Свята Данилова Гора

З М І С Т К Н И Ж К И:

	Сторінки:
✓1. На чужині в Єгипті	3
✓2. Женеться цар Ірод. Легенда	4
✓3. Благорозумний розбійник. Легенда	7
✓4. Сон. Легенда	9
✓5. Виноград. Легенда	10
✓6. Заступниця наша в негодах. Легенда	11
✓7. І меч душу прошю Тобі. Легенда	12
8. І спить Ісусу. Легенда	13
✓9. Голубочки. Легенда	14
10. Глиняні горобці. Легенда	15
11. Соняшне проміння. Легенда	15
12. Дитина Учитель. Легенда	17
✓13. Нехай візьме свого хреста. Легенда	18
✓14. Скорбна Мати. Легенда	19
✓15. Я Пастир добрий. Легенда	20
16. Цар Юдейський. Легенда	21
✓17. А Ісус зростав мудрістю	22
✓18. Садівник. Легенда	24

1.

На чужині в Єгипті.

Єв. Матвія 2, 13—15.

Опівночі Йосип збудив Божу - Мати
Й повів Її хапливо про віщий свій сон:
Треба зараз Дитині життя рятувати,
Бо згубить Ісуса царський легіон...

І схопила Марія спросоння Дитину,
Й притулила Її до скорботних грудей...
Й подалася Святая Родина в чужину,
До далеких країв та незнамих людей...

І довго ховала Пречистая Сина
По пустинях гарячих та нєтрах безводних.
І багато зазнала Святая Родина
Ночей безпритульних і днів півголодних...

І рвалося серце за долю Дитяти,
Тремтіла Марія, як пташка, в журбі...
І тоді зрозуміла Пречистая Мати
Те віще: „Меч душу прошіє Тобі”...

2.

Женеться цар Ірод.

Легенда.

Женеться цар Ірод, Марія втікає,
Рятує Предвічного Сина.
Уже кілька днів відпочінку не має
В гонітві Святая Родина...

Женеться цар Ірод забігти Дитину,
Що стала б в Юдеї царем.
Розбишакам жовнірам немає вже впицу
Під лютим царствénним псарém...

Женеться цар Ірод, ось-ось вже спіймає
Свою перелякану Жертву...
Перед ними ріка, мов те море безкрає,—
Цар схопить Її хоча б мертву..

Розігналась Марія, і з Сином у воду, —
„Прийми, о Мій Господи, душу!“...
Та Господь помагає гонімому роду, —
Ріка обернулася в сүшу...

* * *

Женеться цар Ірод, ось-ось вже спіймає
Свою перелякану Жертву...
Перед ними гора, порятунку немає, —
Цар схопить Її хоча б мертву..

„Заховай мене, гóро!“ кричить Мати Божа:
„Рятуй Мені Пёрвенця Сина!“...
А зза́ді женеться царствéнна сторо́жа,
Остання надходить година...

І гора розступілась, й сховала Марію,
І всю божественну Родину...
І Пречиста до скóрбних грудей Свою мрію,
Свою радість ту́лила єдину...

* * *

Святая Родина блукає в пустині,
Скрізь голий пісок перед оком...
І ля́чно, і сýмно всім Їм в самотіні,
І смерть щохвилини під боком...
І надбігли леві до Святої Родини,
І дико, і грізно ревлі...
І не бачив вже Йо́сип Марії й Дитини, —
Усі напівмертві бу́лі...

Аж витягнув ручку Ісусик хутéнко,
І ле́вам зробив осто́ро́гу...
Присмирні́ли леві, й Їм служили любéнко,
І вказували путь-дорогу...

* * *

Зголодніла Святая Родина в пустині, —
Від вчо́ра нічо́го не їла...
Дістати б по́живи бода́й хоч Дитині,
Для цьо́го худе́нького тіла...

Аж ось перед Ними фі́го́вниця плідна,
Струнка́ й тополéво висока...
Та пло́дів не діста́не Родина ця бідна,
Хоч прина́да й соло́дка для ока...

І ві́тягла ручку Святая Дитина,
Й фі́го́вниці зна́ка да́ла:
Нагну́лося дере́во, — й їла Родина,
А Мати, як ро́жа, цвіла...

* * *

І тихо Родина в пустині блукає,
А Ангол показує путь.
Осліплює море пісків безкрає,
Вітри їх гарячі січуть...

А тільки оаза де зазеленіє,
Там спійнюється вся Родина.
І в очах Пречистої радість ясніє, —
Втішається з Первенця Сина.

Пречиста тримає за рученьки гожі
Свого Предвічного Сина.
І де ступить Синочок, там віростуть рожі,
Заквітне червона калина...

І втішається радістю Скорбная Мати,
Троїмліт цвітуть її очі...
Й починає в пустині поволі смеркати, —
Надходять дивовища ночі...

До Єгипту.

Спочинок у пустині.

Благорозумний розбійник.

Легенда.

І довго Марія в пустині блукала,
Нема де провести їй ночі...
Усякого горя по вінця зазнала,
Поблідли їй лічка дівочі...

Аж бачить Марія простору печёру,
І входить до Неї Родина:
Якась жінка погожа лаптує вечёру,
Купати готівиться сина.

І прósиться Діва переночувати
Собі й всій голодній Родині.
Намучилась з Сином налякана Мати
Доволі в гарячій пустині!...

А жінка до Неї: „Моя Ти Убога,
Розбійники — всі мої діти...
У їхніх руках на пустині дорога,
Чи схочуть вони Вас пригріти?“

А Марія в розпúці: „Однак пропадати
На голій страшній цій дорозі!“...
І просить розбійничиху Скорбна Мати
Помити Синочку хоч нозі...

А жінка: „Від родів дитя моє хворе, —
В руках і ногах нема руху“...
І світиться в очах розпáчливе горе,
Терпіти його нема духу...

І жінка Синочка взяла від Марії,
І в кúпіль поклала дітей.
Купають у слёзах жінки свої мрії,
Утіху зболілих грудей...

Аж кинувсь, як риба в озёрці, калічка, —
Бив воду крикливо ногами...
В Ісуса втопив свої радісні вічка,
І пёстив так ніжно рукамі...

І скрикнула жінка, і в нѳги вклонїлась
Марїї за чудо опѣ...
А Пречиста від радости сонцем світилась,
Горїло промїнням лице...

Вернїлись розбїйники, й дїву далїся,
Почувши про чудо велике.
Полѣгчити бїднїй Родинї взялїся
Життя їх голодне та дике...

А пїзнїше колишня калїчка-дитина
Була розп'ята разѳм з Пророком:
Пїзнав вїн Ісуса, як Лїудського Сина,—
Догорїв на хрестї Той пїд бѳком...

Видїння Марїї.

Видїння Марїї.

Колише Пречиста маленького Сина
Та венути Ісусик не може.
Рже спати Дитині остання година, —
Набавилося Дитя Боже.

Колише Марія, й над Сином спігає
Солодкі пасонні пісні.
Та прошений сон за го́рами гуляє, —
Ісусові очі ясні.

І з неба злітають Ангѳіли хором,
І ба́влять Дитину до сну.
Ісусик всміхається, й радісним зором
Прощає Мамусю ясну.

І тихо Дитина Свята засинає
Вартують Ангѳіли сон.
Усяке творіння Дитя оминає, —
Пильнує Його весь Сіон...

Виноград.

Легенда.

Старий Йосип вернувся з роботи додому
З гостінцем садівим Дитині, —
Виноград, як оріхи, Ісусу Малому
Й усій своїй вбогій Родині!

До гостінця Ісус простягнув Свої руки
Й узяв Собі грóно доспіле.
І їла Дитина, а Мати з розп'юки
Хили́ла обличчя омли́ле:

Бо сік з винограду, мов кров та червона,
Скривавив Святую Дитину...
Потьóки криваві покрили хіто́на
Й спливали з обличчя без впи́ну...

Ісусове личко покрилося кров'ю,
Скривали́лися й білі руки...
А Мати Преніста то сяла любов'ю,
То мліла з душеви́ ої мук...

Заступниця наша в негодах.

Легенда.

Пречистая Мати сиділа над морем,
Обнявши руками Дитину.
Маріїне серце вкривалося горем
І рвалося з болю без вшину.

Громáми кричало розбóрхане море,
Здіймáлися хвилі, як гóри.
І ревло грюкотіння грізне та сувóре,
Й лякало стемнілі простóри.

Рибацькі човні на шалéному морі
Боролися з хвилями сміло...
Та рвалося серце Пречистої в горі,
Обличчя з печалі горіло...

Хвилина — і стали б човні потопáти
В глибоких розбóрханих водах...
Та моли́ться ре́вно Пречистая Мати,
Заступниця наша в негóдах!

І ручку піднесла Святая Дитина,
І море поблагословила:
Вспокоїлось море, — і тиха година
Над водами вітягла крі́ла...

І меч душу проше Тобі.

Легенда.

Пречиста Синочка Свого колихала
 На постільці білій в хатині.
 А думка мерéжку рожеву снувала
 Про долю коханій Дитині.

І тихо співала Пречистая Мати,
 Втопівши в Дитині замріяні очі...
 Та ра́птом ось стали із мли впливати
 Семéнові ті віщування пророчі:

„Призначений Він на падіння й вставання,
 Й меч душу проше Самій же Тобі“...
 І тіснуться в серце Марії ридання,
 Й вривається пісня в тужливій журбі...

І схилилася в тузі над Сином Марія,
 Як підрізаний ко́лос на полі...
 І погасла рожевая ма́терня мрія
 В прочуванні будучої долі...

сниться Ісусу.

Легенда.

Набавивсь Ісусик, і сонну голівку
Схилив на подушечку білу.
Порозмѣтував забавки всі на долівку,
А з ними й троянду розцвілу.

І міцно заснула Святая Дитина,[?]
Анголі стерегли Йому сон.
І гралося з Дитям у цю сонну годину
Усміхнене сонце з вікон.

І сниться Дитині, що забавки стали
Речами терпіння будучого...
І вії спросоння від сліз трепотали,
А серце — від сѹму палючого...

І сниться Дитині грядучая доля,
Всі речі майбутньої мѹки,
Яку віткала заздрісна людська сваволя
Та горді розбѣщені рѹки.

І підводитись вгору став хрест над Дитиною,
А на ньому терновий вінець...
Сумна доля на світі вродитись людїною,
Та ще знати тяжкий Свій кінець!...

І сниться Ісусу, як доленьку млѹснѹ
Готують Йому сліпі люди...
І Святая Дитина жахається зѹ сну,
Тяжко дшуть пригнічені груди...

9.
Голубочки.
Легенда.

Пречистая Діва у гаї за водою
З Синочком Ісусом ходила.
Голуби Їх прова́дять святко́во юрбо́ю,
На сонці блищать їхні крі́ла.
Водonóса тримає Марія в ліві́ці,
Десни́цею Сина прова́дить.
А сонце сміється Пречисті́й Дівичі
Й до гаю зеленого на́дить.
І сіла Марія в гаю біля дуба,
Голубо́чків годує Дитина.
Розтру́шувать зёрно для пта́хів — це люба
Забáва Господнього Сина.
Усе зёрно роздав, нема чим годува́ти,
Голубо́чки ж так просять ще їсти!...
І скорбо́тою вкрилася Божая Мати,
Потёмні́ли очі в Неві́сти...
А голу́бки сілають Ісусу на руді
І зоря́ть Йому в ясні очі...
Безра́дна Марія суму́є в розпу́ці, —
Пустити голодних не хоче...
І Ісусик набрав повні жме́ні пісочку,
І пта́хам сипну́в в дві руді:
Оберну́вся на зёрно пісок у гайочку, —
Бенкету́ють усі голубці!...

10.

Глиняні горобці.

Легенда.

Гуляє малота, і ліпить із глини,
Як забавки, різні птахи.
Їхні лица горять, червоніші калини,
Одежа обернена в лахи.

З неба пригорщами сіє сонце проміння,
Голівки дітей допікає.
Навколо заснуло гаряче каміння,
Над дітками — небо безкрає.

Між малотою Первенець Діви Марії,
Дванадцять пташок Він зліпив.
Співає та ліпить, віддавшися мрії,
У працю всю душу втопив...

Аж несуться жида з переляком великим:
„Хіба ви забули суботу?“
І криком суворим і вереском диким
Налякану вкрили малоту.

А Ісусик дихнув на наліплені птахи, —
Й шпурнули живі горобці...
І на душі жидівські линулися страхи, —
Попадали ниць мудреці...

11.

Соняшне проміння.

Легенда.

Назаретська дітвора гуляє по мурі,
Між ними Маріїн Ісус.
Мур високий, — бояться батькі їх похмури,
Не сталося б з дітьми спокус!

А сонце пірвалося, й злото-проміння
Доцем висипалося ряснім.
І воно відбивалося від муру каміння,
Мов килимом жовтояснім.

І скочив Ісусик на світлє проміння —
Й додблү по нбому спустився!...
А діти та люди зайшли в осговпіння,
І як це Ісусик не вбився?...

І кинувся з муру сусідський хлопчіна
Й собі на проміння гаряче, —
І оплакував батько невчасну смерть сина
За це безрозум'я дитяче...

А Ісусик наблизивсь до мёртвого друга,
Рукою торкнувсь його чо́ла, —
І звівся хлопчіна, а ціла округа
Збігáлась на чудо здовко́ла...

Н. Zatzka: Свята Родина (Йосип і Марія, Єлисавета, двоє діток:
Христос і Іван Хреститель).

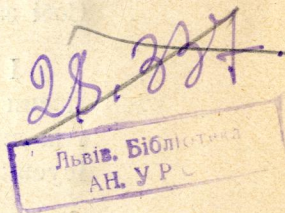
З надхненням небесним під дубом широким
 Ісусик Маріїн навчає.
 І слухають діти з завзяттям глибоким,
 Затихло довкілля безкрає.

Щоденно пасуть свої вівці ці діти
 Біля Назарету на полі.
 Кругом них трава та пахучії квіти,
 Як друзі дитячої волі.

Набігавшись діти, спішать до науки, —
 Ісус їх навчає Закону.
 Оперши голівки на спалені руки,
 Всі мріють про чуда Сіону.

Ісусик навчає про Вишнього Бога,
 Про пріхід Месії Святого.
 І близькою здається до неба дорога,
 Спасіння ось прійде затого!

І ясно стається в дитячій голівці,
 Так малять навчання пророчі!
 Всі слухають мрійно, й покинені вівці
 Зазирають Ісусові в очі...

Нехай візьме свого хреста...

Легенда.

Сміялося сонечко любо та ясно, —
 В Назареті вінчалась весна.
 Свята Родина в садочку завчасно, —
 Від рання працює вона.

Йосип теше сусіді нового ослона,
 Марія куделю лаштує.
 А Первенець милий дівочого лона
 Собі забавки пильно майструє.

І мріє рожево Пречиста про Сина,
 Йосип радісно пісню виводить.
 Аж дивиться Мати — їх мрія єдина,
 Ісусик поважно підходить.

Дитина, як забавку, хрест змайструвала, —
 Її несе похвалитись Марії...
 І скрикнула Мати, з омління упала,
 Закрілись пречистії вії...

Скорбна Мати.

Легенда.

Ішла полем Пречистая Мати,
 Їй за руку Синочка велá.
 І стала волóшки збирати,
 Їй віночка Дитині сплелá.
 І наділа Їйому на голівку,
 Їй втішалася щастям Жона...
 А сонце сміялося ясно,
 І Мати цвілá, як весна...
 А Синочок хрестом простяг рúки, —
 І потёмніло поле навкóло...
 І волóшки зробилися тёрням, —
 І до крóви впили́сь Їйому в чо́ло...
 І жахну́лася Скорбная Мати,
 Їй рвону́лося серце з розпúки...
 І кину́лася з поля втікати,
 Вхо́пивши Синочка́на руки...

15.

Я Пастир добрий.

Легенда.

Сміялося сонце, й веселе проміння
Додолу фонтаном лило.
Усе спрідглі живе й мовчазнєс каміння
Його ненасітно пило.

Сміялося сонце, і радість небесну
На землю трусіло, мов з міху.
В Назареті збудило сердечную весну,
Скрізь повно пісень, повно сміху.

Йосип весело теше нового ослона,
Його пісня несеться в довкілля.
Марія куделю пряде на хітона,
На серці у неї весілля.

А Ісусик маленький з ягв'ятами грає,
Годує та поїть водою.
То Пастух за ягв'ятами з криком ганяє,
То вівці за Ним чередую.

І тішиться Мати, і в Пастиря Сина
Втопляє Свої ясні очі.
І від щастя цвітуть, немов в лузі калина,
Нижні Її лица дівочі!...

Цар Юдейський.

Легенда.

Спинилося сонце, й гарячим промінням
Увесь Назарét обсипає.
Гурт веселих дітей аж лящють під камінням,
Їх вігадкам краю немає.

Обирають царя пастушкі галасліві,
Щоб правив Юдéseю він.
Обрали Ісусика, й крики щасливі
Несуться, як радісний дзвін.

На камінь поклали дитячі хітони
Й на них посадили Обранця.
І радісні крики, мов срібні дзвони,
Літають на честь їх Кохánця.

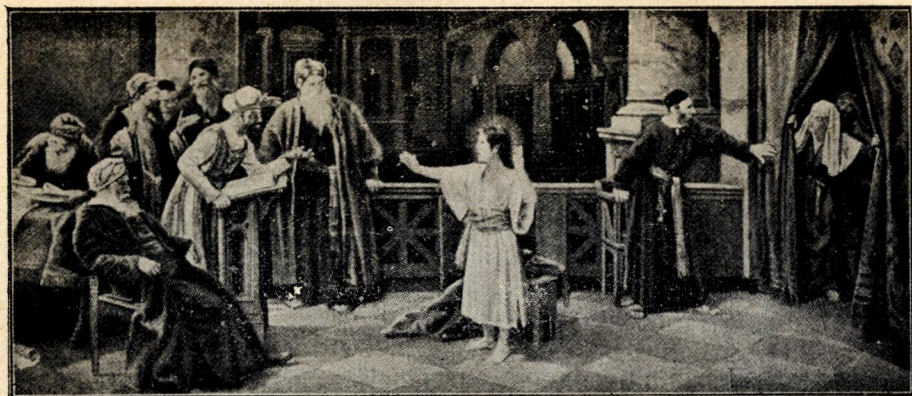
Із квіток запашних виплітають корону
Й кладуть на голівку Обранцю.
І складають пошану Юдейському трону,
Нема краю їх співу та тáнцю.

Й поставала дівбóра круг Ньóго півкóлом,
Як ті царедвóрці бучні.
А Ісусик на троні з піднесеним чо́лом,
Горять Йому очі ясні...

І покірно схилялися всі перед троном,
Мов на річці гнучкий очерét...
А довкілля наповнене сміхом та дзвоном,
В проміннях горить Назарét...

А Ісус зростав мудрістю.

Єв. Луки 2. 41 — 52.

То не пташка побивається
 Над зруйнованим гніздом,
 Не тополя то хитається
 В полі чистім над ставком, —

То Марія всіх цитається,
 Всіх випітує кругом,
 Порятунку в усіх просить,
 Молить, плаче та голосить...

Десь поділась Її Дитина, —
 Третій день уже немає...
 Мати плаче без упину,
 Руки болізно ламає...

* * *

І приїгла Марія до Храму,
 Її на порозі спинилась без слів:
 Її Первенець любий, коханий
 Серед славних стоїть вчителів...

І питалась Дитина про Боже,
 Вчителі виясняли уміло.
 І личко Ісуса погоче
 Умóm і знанням променіло.

І гірко Марія промовила Сину:
„Третій день у печалі й журбі
Батько й Мати шукають Дитину,
Та про це нема й гадки Тобі“...

А Синок відказав Їй у мрії:
„Мені бути при справах Отця“..
І почулося горе Марії,
І туга Їй била з лиця...

Giovanni: 12-літній Ісус у Храмі.

Уставши до світу, працює ззарання
Ісус у Своїм садочку.

Він слухає й чує найтіхші зідхання
В покритім росю листочку.

І впливло сонце, млиніве мов коло,
Й заграло на ранішніх росах,
Ісусу цілунок метнуло на чоло
Й заплуталося в довгих косах.

Святий Садівник оглядає рослини
Любовно, як мати дітей.
Від вітру прив'язує їх до тичіни,
Мов тулить Собі до грудей.

І пле Він барвісті святі піснопіснн
До неба Отцеві Своїм у,
А Батько із неба гаряче проміння
Розтрушує Сину Святому.

Аж рипнули двері, й Пречистая Мати,
Від раннього сонця ясніша,
В садочок ще сонна явилася з хати, —
Та й стала від хмари темніша:

Ісус, щоб тримались міцніше рослини,
Тичіни поставив з хрестами...
Поглянула Діва, — її тієї ж хвилини
Йї серце пройшлося мечами...

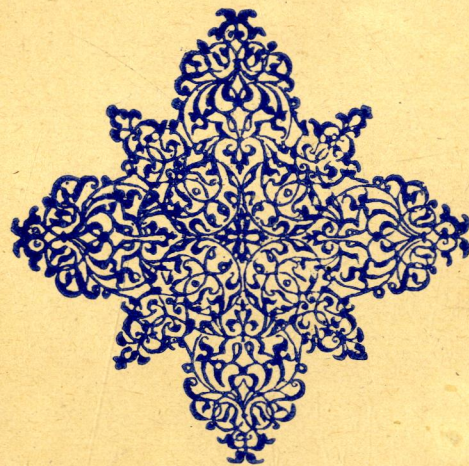
0,54 (1986)

5963

Р/1

у

~~337~~

† ІЛАРІОН

НАЙСВЯТІША

ДИТНА ІСУС

ЛЕГЕНДИ

1943

ХОЛМ

Свята Данилова Гора

